

MIKKELIN HIIPPAKUNNAN PIISPA

Mikkeli 22.6.2020

Hyvät kirkkoherrat

Valtioneuvosto on 15.6.2020 päättänyt, että valmiuslaki ei enää ole voimassa. Poikkeusolot ovat maassamme päättyneet. Kolme kuukautta kestänyt historiallinen tilanne yhteiskunnassa on ohi. Tämä ei kuitenkaan merkitse koronaviruksen katoamista maastamme. Siksi edelleen on tarpeen noudattaa annettuja ohjeita virustartuntojen ehkäisemiseksi.

Tässä kirjeessä on tietoa poikkeusolojen päättymisen vaikutuksista, seurakuntien taloudellisesta tuesta, raportoinnista, digiloikasta sekä vastauksia muutamiin seurakunnista tulleisiin kysymyksiin.

1. Poikkeusolojen päättymisen aiheuttamat välittömät vaikutukset kirkon ja seurakuntien hallintoon

Kirkkohallitus antoi 24.3.2020 kaksi väliaikaista määräystä, jotka pohjautuivat koronaviruksen aiheuttamiin poikkeusoloihin sekä valmiuslain käyttöönottoon. Valtioneuvoston 15.6.2020 tekemän päätöksen johdosta valmiuslakia ei enää sovelleta 16.6.2020 lukien. Siten myös valmiuslain soveltamisen nojalla annettu väliaikainen määräys seurakuntien ja seurakuntayhtymien sekä kirkkohallituksen hallinnosta poikkeusoloissa (Kirkon säädöskokoelma nro 131) ei enää ole voimassa.

Määräyksen voimassaolon päätyttyä toimielinten sähköiset kokoukset eivät ole enää mahdollisia. Kokouksen laillisuus edellyttää, että enemmän kuin puolet toimielimen jäsenistä on saapuvilla kokouspaikalla. Kirkkoneuvosto tai yhteinen kirkkoneuvosto ei voi myöskään enää käyttää kirkkovaltuustolle tai yhteiselle kirkkovaltuustolle kuuluvaa toimivaltaa kiireellisissä tapauksissa.

Sen sijaan kirkon tietoturvapoliitikasta annetun väliaikaisen määräyksen voimassaoloa on päätetty jatkaa kirkkolain 16 luvun 11 §:n nojalla elokuun loppuun asti. Tämä mahdollistaa kirkon jäsentietojärjestelmän käyttämisen KIRKKO-verkon ulkopuolelta. Päätös perustuu suositukseen etätyön jatkamisesta kesän yli.

Edellä olevista asioista on seurakuntia informoitu 17.6.2020 Kirkkohallituksen yleiskirjeellä 18/2020. Yleiskirjeessä on hyödyllistä tietoa myös kokousjärjestelyistä.

2. Poikkeusolojen päättymisen aiheuttamat vaikutukset ohjeisiin ja suosituksiin

Aluehallintovirastot ovat tehneet 16.6.2020 tartuntatautilain mukaiset päätökset, joilla kielletään kaikki yli 50 hengen yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset 31.7.2020 asti. Yli 50 henkilön, mutta enintään 500 henkilön tilaisuuksia on kuitenkin mahdollista järjestää, jos turvallisuus voidaan varmistaa rajaamalla asiakasmääriä ja tapahtumassa noudatetaan turvaetäisyyksiä sekä hygieniaohjeita. Aluehallintovirastot määräävät, että 51-500 hengen tilaisuuksissa pitää noudattaa Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön 14.5.2020 antamaa [ohjetta koronavirustartuntojen ehkäisemisestä](#). Lisäksi 1.7.2020 alkaen alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan järjestää yli 500 henkilön yleisötilaisuus tai yleinen kokous, jos se täyttää AVI:en päätöksessä mainitut edellytykset.

Aiempiin päätöksiin verrattuna 16.6.2020 tehdyissä päätöksissä ei ole muuta uutta kuin yli 500 hengen yleisötilaisuuksien mahdollistaminen 1.7.2020 alkaen.

Aluehallintovirastojen määräykset perustuvat tartuntatautilakiin, eivät valmiuslakiin. Aluehallintovirastojen määräykset ovat voimassa, kuten päätöksissä mainitaan, myös poikkeusolojen päättymisen jälkeen. Tartuntatautilain perusteella on normaalioloissa jatkossakin mahdollista tehdä rajoitustoimia, joilla tartuntojen leviämistä voidaan ehkäistä. Aluehallintovirastot korostavat jokaisen toimijan vastuuta noudattaa viranomaisten määräyksiä, ohjeita ja suosituksia omassa toiminnassaan ja siten omalta osaltaan ehkäistä koronaviruksen leviämistä.

Kevään mittaan seurakunnille on annettu ohjeita ja suosituksia toiminnan järjestämisestä poikkeusoloissa. Vaikka poikkeusolot ovat päättyneet, viranomaisten tartuntatautilain nojalla antamat määräykset ja epidemiologinen tilanne edellyttävät erityistoimenpiteitä. Siksi annettuja ohjeita muun muassa kesän leiritoimintaan ja jumalanpalveluselämään liittyen tulee edelleen noudattaa. Toki seurakunnissa on turvallisuusnäkökohdat huomioon ottaen mahdollista arvioida omia käytäntöjä ja tarvittaessa muuttaa niitä. Tällainen esimerkki voi olla vaikkapa sellainen, että keväällä on päätetty, ettei konfirmaatioihin saa osallistua muut kuin konfirmoitavat. Nyt rajoitusten lievennyttyä on myös omaisten tai kummien mahdollisuus osallistua, kunhan turvallisuusnäkökohdat otetaan huomioon.

3. Koronaepidemiasta johtuva taloudellinen tuki seurakunnille

Hallitus on antanut eduskunnalle vuoden 2020 neljännen lisätalousarvioesityksen. Siitä käy ilmi, että Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle ja Suomen ortodoksiselle kirkolle esitetään myönnettäväksi yhteensä 4,5 miljoonan euron ylimääräinen tuki seurakuntien diakoniatyön tukemiseen poikkeusolojen aikana ja yhteiskunnan toipuessa kriisistä. Lisämääräraha on tarkoitus jakaa seurakunnille euroa/kunnan jäsen -jakoperusteen mukaisesti.

Kirkkohallituksen täysistunto on puolestaan tehnyt esityksen kirkolliskokoukselle Kirkon keskusrahaston vuoden 2020 talousarvion muutokseksi. Siinä kirkon yhteisen toiminnan

avustusosaan esitetään huomattava lisäys käytettäväksi seurakuntien ja kirkollisten järjestöjen taloudelliseen tukemiseen koronavirusepidemiasta selviytymisessä. Tarkoituksena on kohdistaa avustus niille seurakunnille ja järjestöille, joiden toimintaedellytykset ovat huomattavasti heikentyneet nimenomaan koronaepidemian seurauksena. Mikäli kirkolliskokous hyväksyy elokuussa talousarvion muutosesityksen, kirkkohallituksen täysistunto vahvistaa syksyllä tukipaketin myöntöperiaatteet sekä taloudellisten vaikutusten arvioinnissa käytettävät mittarit.

4. Raportointi seurakunnista

Hiippakunnallisen tilannekuvan vuoksi seurakuntien on edellytetty raportoivan lääninrovastien kautta tuomiokapitulille kahden viikon välein. Koronavirusepidemian rauhoituttua, poikkeusolojen päätyttyä ja valmiusorganisaatioiden harvennettua kokoontumistaan monien viranomaisten raportointi on jäänyt kesätauolle, tosin sillä varauksella, että mikäli jotain yllättävää tapahtuu, tulee siitä ilmoittaa välittömästi asianomaiselle viranomaiselle.

Koska kaikki on sujunut seurakunnissa alkukesästä hyvin ja koska valtaosa muista viranomaisista on luopunut toistaiseksi raportoinneista, voidaan myös Mikkelin hiippakunnassa pitää raportoinnissa kesätauko. Lääninrovastit ohjeistavat rovastikuntansa seurakuntien raportoinnin siten, että seuraava raportti on tuomiokapitulien käytettävissä 15.8.2020. Tuore tilannekuva kesästä on siten käytössämme kirkkoherrojen kokouksessa elokuussa.

5. Seurakuntien digiloikasta normalityöhön

Kevään aikana seurakunnat ovat tehneet digiloikan, jolloin jumalanpalvelusten striimaamisesta, nettihartauksista, etäopetuksesta jne. on tullut normaalia arkea. Seurakunnissa kannattaa nyt arvioida, mitkä digitaalisista toiminnoista jäävät osaksi seurakunnan elämää myös koronaepidemian jälkeen.

Arviointi on syytä tehdä huolella ja ottaa huomioon tarvittavat laiteresurssit, vaikutukset työvoimaan, työnjakoon ja ajankäyttöön sekä hankittavaan koulutukseen ja perehdyttämiseen. Tällä kaikella on luonnollisesti vaikutuksensa myös seurakunnan toimintasuunnitelmaan ja talousarvioon. Arvioinnissa kannattaa hyödyntää digiosaajia ja viestinnän ammattilaisia.

6. Kysymyksiä ja vastauksia seurakuntien raporttien pohjalta

Seurakuntiin 27.5. ja 8.6.2020 lähettämässäni kirjeissä vastasin useisiin seurakunnista tulleisiin kysymyksiin. Tässä vastaan viime raporteissa olleisiin yleisimpiin kysymyksiin.

K: Voiko nyt osallistua muistotilaisuuksiin ja iäkkäiden syntymäpäiville?

V: Tähänkin mennessä on ollut mahdollisuus osallistua kirkollisten toimitusten yhteydessä oleviin juhlatilaisuuksiin. Kokoontumisrajoitusten lievennyttyä on suositeltavaa, että työntekijät mahdollisuuksien mukaan osallistuvat kyseisiin tilaisuuksiin. Se on seurakuntalaisille tär-

keää ja osa viranhoitoa. Sama koskee myös syntymäpäiväkäyntejä. Luonnollisesti muistotilaisuuksissa, syntymäpäivillä ja muissa vastaavissa tilaisuuksissa on noudatettava turvallisuusohjeita.

K: Onko mahdollista saada ennakoivia suuntaviivoja syyskauden suunnitteluun?

V: Koko koronaepidemiatilanteen aikana on eletty covid-19-tautitilanteen ja viranomaisten määräysten ja ohjeiden mukaan. Pitkälle tulevaisuuteen suuntautuvia ohjeistuksia on siksi ollut mahdoton antaa. Monesti on jouduttu elämään muutamien viikkojen sykleissä.

Ymmärrän hyvin seurakuntien odotukset syksyn suuntaviivoiksi. Syyskauden tilanne riippuu täysin joko epidemian laantumisesta tai toisen aallon saapumisesta. Sen vuoksi syyskautta suunniteltaessa on viisasta laatia useampia skenaarioita, joita voi hyödyntää erilaisissa epidemiatilanteissa.

* * *

Olemme eläneet yhteiskuntana ja kirkkona reilun kolmen kuukauden ajan kummallista aikaa. Se on vaatinut sekä teiltä kirkkoherroilta että koko työyhteisöltä paljon voimavaroja ja joustavuutta. Poikkeusaika on kuormittanut tavallista enemmän ja olette olleet lujilla.

Kiitän lämpimästi teitä ja työtovereitanne vastuunkannosta poikkeusolojen aikana. Kanssanne on ollut hyvä tehdä työtä seurakuntien ja seurakuntalaisten parhaaksi. Toivon, että voisitte välittää kiitokseni koko työyhteisölle.

Toivotan teille levollista ja rauhallista, voimia antavaa, hyvän Jumalan siunaamaa kesää.

Seppo Häkkinen